

13.11.2001

829/4/00

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Minna Verronen

PÄÄTÖS KANTELUUN VALITUKSEN KÄSITTELYN VIIVÄSTYMISESTÄ VAKUUTUSOIKEUDESSA

1 KANTELU

A arvostelee eduskunnan oikeusasiamiehelle 27.3.2000 osoittamassaan, asianajaja B:n laatimassa kantelukirjoituksessa vakuutusoikeuden menettelyä valituksensa käsittelyssä. A kertoo valituksensa olleen vakuutusoikeudessa vireillä jo yli kolme vuotta. Hän pyytää oikeusasiamiestä tutkimaan vakuutusoikeuden menettelyn asianmukaisuuden.

2 SELVITYS

A:n kirjoituksen johdosta vakuutusoikeuden vanhempi vakuutustuomari C ja vakuutussihteeri D antoivat 5.6.2000 selvityksen. Koska selvityksestä eivät ilmenneet yksityiskohtaisesti asian käsittelyn vaiheet eivätkä ne perusteet, joilla olisi ollut mahdollista arvioida käsittelyajan pituuden moitittavuutta, pyysin 28.9.2000 vakuutusoikeutta vielä hankkimaan asiassa yksityiskohtaisen selvityksen sekä selityksen asian käsittelystä vastuullisilta henkilöiltä ja toimittamaan ne oman lausuntonsa ohella asian tutkimista varten. Vanhempi vakuutustuomari C antoi 15.11.2000 selvityksen ja vakuutusoikeus 15.11.2000 lausunnon.

Edellä mainittu selvitys oheistetaan tähän päätökseen.

3 RATKAISU

3.1 Käsittelyaika

Vakuutusoikeuden selvityksen mukaan A:n valitus tuli vakuutusoikeudessa vireille 7.1.1997. Esittelijä jätti asiakirjat esittelymuistioineen ja ratkaisuehdotuksineen jaostolle 13.10.1997. Asiassa pyydettiin lisäselvitystä A:n työnantajalta 26.11.1997. Lisäselvitys saapui 29.12.1997. A:lle varattiin tilaisuus selvityksen antamiseen. Vielä 31.3.2000 A:n asiamiehelle varattiin tilaisuus antaa mahdollinen lisäselvitys työnantajan selvityksen johdosta. Asia ratkaistiin 15.6.2000 pidetyssä istunnossa. Päätös postitettiin vakuutusoikeudesta 4.7.2000.

Asian käsittely kesti vakuutusoikeudessa siis kolme ja puoli vuotta. Syinä viipymiselle vanhempi vakuutustuomari C ja vakuutussihteeri D esittivät 5.6.2000 antamassaan selvityksessä asian ongelmallisuuden ja valitusta käsittelevän esittelijän vaihtumisen. C toteaa 15.11.2000 antamassaan selvityksessä valituksen käsittelyajan olleen luvattoman pitkän. Hän toteaa olevansa käsittelyajan

pituuden moitittavuuden arvioinnissa jaoston puheenjohtajana ainoa ja oikea kohde.

Vakuutusosoikeuden 15.11.2000 antaman lausunnon mukaan A:n asiassa on tapahtunut aiheetonta viivytystä. Osasyynä viivytykseen on ollut vakuutusosoikeuden työpaine. Lausunnon mukaan vanhojen juttujen ratkaisukuntoon saattamiseksi on vakuutusylikuomari määrännyt tietyn viikon niin sanotuksi "rästien purkuviikoksi". Viimeksi 10.3.2000 esittelijöille ja erikseen myös vakuutustuomareille oli annettu kehotus keskittyä vanhojen juttujen ratkaisukuntoon saattamiseen. Lisäksi vakuutusosoikeus toi lausunnossaan esille vakuutusosoikeuden organisaation ja oikeustapaosrekisterin uudistamisen, mitkä ovat vakuutusosoikeuden tiedottajalakimieheltä E:ltä puhelimitse 19.10.2001 saadun tiedon mukaan vielä vireillä. Vakuutusosoikeuden työjärjestyksen 10 §:n mukaan asiat on yleensä käsiteltävä niiden vireilletulojärjestyksessä. E:n mukaan vakuutusosoikeudessa käsiteltyjen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 11 kuukautta vuonna 2000.

3.2

Kannanotto

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

A:n valitusasian käsittelyyn käytetty aika on ollut käsitykseni mukaan kohtuuttoman pitkä. Käsittelyaika on ollut yli kaksi vuotta pidempi kuin valitusten keskimääräinen käsittelyaika vakuutusosoikeudessa. Vakuutusosoikeuden lausunnon mukaan asian ratkaisuun osallistunut nuorempi vakuutustuomari on kertomansa mukaan muistuttanut jaoston puheenjohtajaa C:tä useamman kerran asian ottamisesta ratkaistavaksi. Vakuutusylikuomarin antaessa maaliskuussa 2000 vanhojen juttujen valmisteluun liittyvän kehotuksen, A:n asia oli ollut vireillä vakuutusosoikeudessa jo yli kolme vuotta.

Vakuutusosoikeudentyöjärjestyksen 19 §:n mukaan vanhemman vakuutustuomarin tehtävänä on huolehtia jaoston toiminnan tuloksellisuudesta ja huolehtia jaoston viikottaisen istuntoluettelon laatimisesta. Vanhempi vakuutustuomari C on oman kertomansa mukaan vastuussa yksin asian käsittelyn viipymisestä. Myös nuorempi vakuutustuomari on muistuttanut C:tä useamman kerran A:n asian ottamisesta ratkaistavaksi. Edellä mainituista syistä katson vanhemman vakuutustuomarin C:n laiminlyöneen velvollisuutensa huolehtia A:n asian käsittelyn tapahtuvan ilman aiheetonta viivästyä.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella minulla ei ole aihetta epäillä, että vakuutusylikuomari olisi laiminlyönyt velvollisuutensa seurata vakuutusosoikeudelle kuuluvien tehtävien asianmukaista ja joutuisaa hoitoa, koska hän on antanut vanhojen juttujen valmisteluun liittyvän kehotuksen maaliskuussa 2000 ja marraskuussa 1998 (kansliapäällikkö --- puhelimitse saatu tieto). Lisäksi vakuutusylikuomari on tehnyt oikeusministeriölle ehdotuksen vakuutusosoikeuden organisaation uudistamiseksi, jonka avulla tulevaisuudessa pyrittäisiin tehostamaan vaikeiden juttujen käsittelyä.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehen johtosäännön 9 §:n 1 momentin nojalla annan vanhemmalle vakuutustuomarille C:lle huomautuksen hänen edellä kohdassa 3.2 selostetusta lainvastaisesta menettelystään. Tässä tarkoituksessa saatan päätökseni menettelyn lainvastaisuudesta C:n tietoon. Lähetän jäljennöksen päätöksestäni myös vakuutusosoikeudelle tiedoksi.